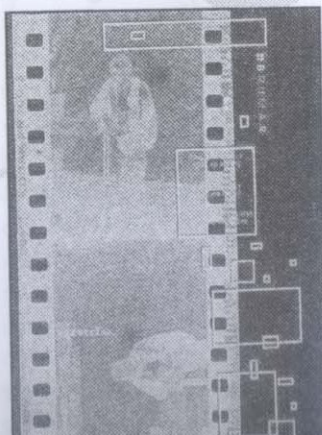

Ou, cânat, slănină & poezie spam

Mugur GROSU

„...peste ratarea
ratărilor, în proximitatea
negurii ultime, asemeni
Zveruței lui Ianuș, un
prunc întoarce lumea la
alb: supraviețuirea
Mirunei, pruncul apărât
de coastele mamei
într-un accident de
mașină. Odată cu ea, și
în ea, spălat de toate
păcatele lumii, autorul se
oglindește ca-ntr-o
ceșcuță cu lapte, uită
jeful cuvintelor și-o ia de
la capăt, în gângurire...“

1.

„Spam înseamnă un mesaj nedorit“, îmi suflase Grigore la Colocviile Tomitane, înaintea lansării cărții sale intitulată așijderea. Se referea, desigur, la sensul recent al termenului *mesaj abuziv, nesolicitat, de regulă publicitar, expediat fără acordul adrișanților...* La origini, însă, cuvântul desemna un preparat de carne de porc conservată. Hormel Foods, corp care produce din 1937 acest aliment, luptă din greu să-și aprobe marca înregistrată. Pe pagina lor de net, *spam.com*, suntem invitați să cumpărăm volumul *The Book of Spam*, semnat de Armstrong și Dustin Black: „*un compendiu glorios și exhaustiv despre cel mai popular cârnat conservat*“ ...Deturnarea spre sensul larg răspândit azi se datorează unei scenete abuzivă din anii '70, create de grupul britanic Monty Python Fly in the Circus. Reproduc aici un fragment:

„O cafenea. La o masă, niște vikingi cu coifuri. Apare un bărbat cu nevasta.(...)

El: Ce-aveți pentru azi?

Ospătărița: Ei bine, ou cu slănină; cânat de ou cu slănină și spam; ou, slănină și spam; cânat de ou cu slănină și spam; cânat de spam, slănină și spam; spam ou, spam spam și spam; cânat de spam, spam, slănină spam, roșii spam și spam (...)
spam spam spam spam spam fasole coaptă spam spam spam... (...)

Nevasta: Dar aveți ceva fără spam?

Ospătărița: Ei, ar fi cânat de ou spam și spam – nu e mult spam în asta!

Nevasta: Dar nu vreau DELOC spam! (...)

El: ...Ai putea să-i aduci ou, slănină și cânat fără spam?

Ospătărița: Beac!

Nevasta: Ce vrei să spui cu beac? Nu-mi place spamul!

Ospătărița: ...Nu puteți servi ou, slănină spam și cânat spam!

Nevasta: Nu-mi place spamul!

El: Șșșș, dragă, nu face mofturi. Îți voi mânca eu spamul
ador. Voi servi spam spam spam spam spam spam spam spam

coaptă spam spam spam și spam!

Vikingii: Spam spam spam spam. Delicios spam! Minunat spam!

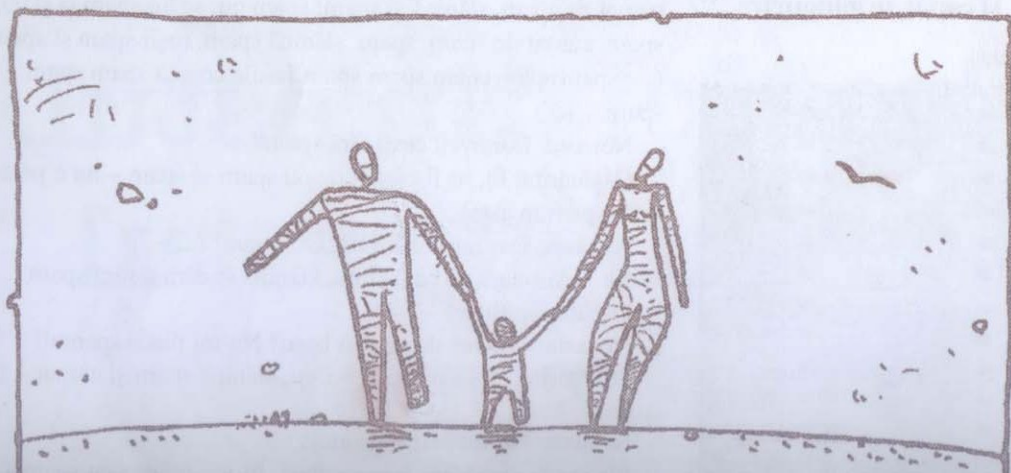
Ospătărița: Gura!! ...Fasolea coaptă s-a terminat... “

2.

În cinicul stil cu care ne-a obișnuit autorul născut în zodia Capricornului, am putea comenta că, în fapt, tot despre „cărnet conservat“ este vorba și-n ultimul său volum, publicat la Brumar. Întâi de toate prin mărturia cumplitului accident de mașină căruia Grig, sora sa și soția însărcinată i-au supraviețuit prin miracol – eveniment care traversează pe roșu volumul dintr-o copertă în alta, umplând de carne și puls lehamitea dintre cuvinte. După această experiență, totul se va fi schimbat, chiar și socotelile cu literatura: dacă voi nu (mă) vreți, cu atât mai bine! Altceva nu servesc!

După două volume oarecum experimentale (*Anticulinare* – Ed. Arhipelag, 1996 și *Addenda* – Ed. Dacia, 2002), în care autorul excelase cu pila, cuțitul și foarfeca, reprimând orice formă de viu, tresărire patetică sau ton personal (singura tușă identitară fiind, poate, harpagonica-i versificare – lungi coloane cu versuri de câte-un cuvânt), acum abordează totul frontal, nesinchisindu-se nici de moda minimalistă (a cărei lecție o parcursese în decada trecută), nici de valurile autobiografizante ale ultimilor veniți în literatura anilor 2000. Grig nu dă din coate,

nu strigă pârție, nu deschide o nouă prăvălie literară, dimpotrivă, pare a trage obloanele, încheind, cu volumul ăsta, niște socoteli vechi, cam amare, poate prea personale, atât cu stafiile propriei vieți, cât și cu poezia (în repetate ocazii, de altfel, și-a anunțat adeziunea totală la nonficțiune). În cheia asta, volumul său mi-a lăsat aceeași impresie deconcertantă ca și ultima producție a lui Marius Ianuș – *Ștrumfii afară din fabrică*. Ca și acolo, avem un autor trecut de 30 de ani, care-și face inventarul morbid cu voce tare și nu e prea încântat de ce află; ca și acolo, vorbim de unul dintre „tinerii“ (tinerii?) autori prinși, de mandibulele tranziției, între generații (care nu își află „casa“ nici în gașca nouăzecistă, nici în proaspăt vopsita generație 2000), unul dintre aceia pe care pubertatea i-a prins în crevasa dintre comunism și *consumism*, care aflau, în cei mai frumoși ani ai lor, că sunt *generație de sacrificiu*, care-au fost vopsiți, literar, ba *nimicologi*, ba *apocaliptici*, după ce purtaseră stigmatul de *decreței* (copii nedoriți, aflați azi în viață taman datorită „odiosului“ Decret 770, din '66...). O anumită complicitate, discretă, a traumei, pare să-i lege – nimic altceva demn de comunicat, în afara dărelor de tipar ale acestui destin agonal. Nici măcar încrederea că, dincolo de foaia albă (eterna *ultimă* foaie albă a calculatorului) mai poate exista un obraz spre care să se ridice ale nenăscuților cuvinte-degete... Autorul se ejectează, rânjind, din literatură (sau din acea parte a ei suspectabilă a fi „făcătură“): ca și la

Ianuș sau alți „nimitologi“ ai vârstei c(h)ristice, nedumeritorul volum împăiază fragmente brute de real închegat, eternizează sardonice (în pagini ca borcanele de formol) cheaguri existențiale de „poezie directă“ – discuții pe messenger, scrisori către Sorin Dinco sau Manuela Szekely - Șoitu (cu un mic zvâc „literar“, spre final, la parodiarea eminescienei misive „draga mea Veronică“...). Ratarea primei căsătorii, înstrăinarea de primul copil, claustrarea în deltă, înstrăinarea de frații chiustengeni, accidentul de mașină – întreaga viață ca un inventar absurd de intrări și ieșiri, de vânzări, cumpărări, pierderi și încasări, cu iminența macabră a derapajului în cazna fiecărei construcții. Dar, peste ratarea ratărilor, în proximitatea negurii ultime, asemeni Zveruței lui Ianuș, un prunc întoarce lumea la alb: supraviețuirea Mirunei, pruncul apărat de coastele mamei într-un accident de mașină. Odată cu ea, și în ea, spălat de toate păcatele lumii, autorul se oglindește ca-ntr-o ceșcuță cu lapte, uită jegul cuvintelor și-o ia de la capăt, în gângurire:

„din chiustenge n-a mai rămas nimic/ nici măcar o gașcă de scripezanți/ care cântă și scriu în același timp/ se dau în bărci pe lacul tăbăcăriei/ înghit pește prăjit la căluțul de mare/ acolo unde timpul s-a-necat pe fundul acvariului/ face parte din temă ai zis/ și ai părăsit mess-ul cu un nod în gât/ don't cry sorine/ soarele arde la fel cum ardea acum două mii de ani/ poate puțin mai tare/ nisipul e cernut ca aurul de la balcic/ cât îmi doresc să fiu iar acolo/ printre dunele din portul tomis unde plătești intrarea/ să vezi nisipul fin/ nu pot să-ți scriu o scrisoare/ manu ar crede altceva despre noi/ dar pot să-ți scriu un poem despre cum am fost/ (...) ne limpezim, sorine și trăim destul de târziu această revoluție/ ne limpezim // vreau să plec din bucurești/ așa cum am plecat din sulina așa cum am plecat din chilia/ așa cum am plecat din constanța și n-am lăsat nici o urmă/ decât oameni f...i fără nici un motiv/ care și acum mă-njură printre dinți/ și-n fiecare oraș am cumpărat un apartament/ într-o cutiuță marca ceaușescu/ care cânta-ntr-o

limbă numai de ea știută/ pe care l-am vândut de fiecare dată și iar am/ cumpărat și iar am vândut cu același camion plin de mobilă/ iar viața mea nu a fost decât/un șir lung de speculații imobiliare/ sunt un looser doina jela îmi zice zâmbind că/ sunt aventurierul de care nu te poți plictisi niciodată/ un eufemism în care zace adevărul ca un titlu de ziar/ tatăl meu a fost un aventurier manu la fel o aventurieră plină de șarm/ care m-a urmat peste tot (m-ar fi urmat și la-nchisoare)/ unde găsești o femeie care să lase totul pentru tine/ poate cea mai frumoasă perioadă a fost acolo/ în inima deltei în orașul cu o mie de fețe și/ străzi cu cifre în loc de nume/ un cătun american în care oamenii se cunosc foarte bine/ ies din case de sărbători și se sărută/ își iartă unii altora (pace frate, pace-cred că de acolo ai învățat tu asta) (...) m-am săturat de orașul ăsta, am visat prea mult aici/ creierul meu plin de iaurt și cereale/ un gol umplut cu chestii dulci care se sug de/ fiecare dată singure/ stau la etajul nouă în bronx (rahova)/ și dacă vreau să mor nu trebuie decât să deschid fereastra/ da, mă-ntorc la origini, la originile mele/ îngropate într-un cimitir cu o cruce de piatră/ pe care e prinsă fotografia tatălui meu în tricou de marinar/ și un vapor de marfă, de aia mă-ntorc în constanța/ pentru că am loc de veci în cc a doua alee/ pe stânga (...)/ în constanța pe care am urât-o după marea mea ratăre/ de parcă ea ar fi fost de vină/ și mă mai întorc pentru versul care îmi vine obsesiv/ în minte nu pot scăpa de el decât acolo/ *mări așezate pe valuri, vin numărate în stropi*/ am să vorbesc doar în limba mirunei/ care a supraviețuit unui accident de mașină/ acolo în uterul manuelei păzită de coastele ei/ și eu am supraviețuit unui accident de aceea mă apasă bucureștiul/ scripitor ca-n poemele lui cărtărescu genial prea genial/ orașul genial al româniei pe care s-a pișat ianuș/ poetul care a schimbat ceva/ o să vorbesc în limba mirunei/ o elfă un spiriduș atât de mic/ o ceșcuță plină cu lapte/ care mă-nvață să gânguresc“.

A spus totul aici, într-un singur, mare, poem, tăiat dintr-o singură, mare, suflare. Care le-nchide pe toate celelalte. A mea, a celorlalți. Avem spam. „Avem carne“.